

Oponentský posudek na diplomovou práci Petry Zezulové „Financování českého školství a jeho srovnání s financováním školství v Portugalsku a ve Švédsku“

Cíl své práce autorka formuluje na s. 9: „komparovat financování školství v České republice, Portugalsku a Švédsku, a to jak z hlediska objemu finančních prostředků, tak způsobu jejich toků.“

S cílem práce koresponduje autorčino rozčlenění do čtyř kapitol.

První kapitola „Školství a jeho financování“ (s. 12 – 17) obsahuje vymezení základních pojmů, relevantních tématu práce: vzdělání, vzdělávací politika, sektory národního hospodářství, veřejná správa, veřejný sektor, koncepce EU v oblasti vzdělávání, OECD a financování školství. Autorka tyto pojmy charakterizuje stručně, avšak přehledně a srozumitelně, a přestože charakteristiky místy působí jako všeobecně známé, považuji – zvláště vzhledem k deskriptivnímu charakteru práce – uvedení jejich vymezení za dobrý a vhodný nápad, neboť pro výklad tak složité problematiky, jakým je „financování školství“, vytvářejí terminologické koordináty celé práce. Z metodologického hlediska oceňuji, že autorka při výkladu těchto pojmů nepodlehla nebezpečí šíře a vícevrstevnatosti těchto kategorií; nepouští se tu do jejich podrobného výkladu, nýbrž stručně a přehledně je definuje.

V kapitole druhé „Vzdělávací soustava a její financování v ČR“ (s. 18 – 52) autorka seznamuje se systémem financování školství v České republice, přičemž neopomíná ani charakteristiku současné vzdělávací soustavy ČR – pro přehled uvádí rovněž její kontextualitu v podobě subkapitoly 2.2.1. Stručné dějiny českého školství (s. 21 – 24). Oproti první kapitole má tato již analytičtější ráz, neboť obsahuje i tabulky se statistickými údaji. Z metodologického hlediska autorka v této kapitole vytyčuje i „základ“ pro komparatistiku, tj. „položky“, které bude průmětově pro srovnání sledovat v rámci vzdělávací soustavy a jejího financování v Portugalsku a ve Švédsku. To je pak předmětem kapitoly třetí (s. 53 – 68).

Čtvrtá kapitola nazvaná „Komparace financování školství ve vybraných zemích“ (s. 69 – 88) pak představuje „jádro“ autorkou vytčeného cíle její diplomové práce. Autorka zde provádí srovnání, které ilustruje řadou grafů a tabulek a na základě toho pak uvádí i ověření hypotéz, formulovaných v Úvodu práce. Tuto kapitolu považuji za informativně velmi důležitou, zajímavou a inspirativní.

Závěr práce (s. 89 – 91) je přehledný a srozumitelný, nicméně do značné míry opakuje Úvod práce a především 4. kapitolu (viz formulace ověření/výsledků hypotéz). Autorčina formulace, že „česká politická reprezentace, na rozdíl od ostatních sledovaných zemí, bohužel nepovažuje otázku financování školství za jednu z prioritních“ (s. 89) vyznívá příliš „povšechně“ a obecně. U práce komparatisticko-analytického charakteru by mělo být toto autorčino tvrzení doloženo, nebo alespoň zdůvodněno doplňující specifikací např. od kdy, v programech jakých politických stran atd., se objevuje „otázka financování školství“ jako jedna z priorit. Jinak toto tvrzení zůstává navíc v rovině jistého rozporu – vzhledem k tomu, že na s. 44 autorka uvádí, že „výdaje na vzdělávání plynou v rozhodující míře z veřejných zdrojů, kteréžto na s. 17 definuje jako „příspěvky a dotace z veřejných rozpočtů institucí samosprávy a státní správy, tedy státní rozpočet, rozpočty krajů a obcí, mimorozpočtové fondy, fondy Evropské unie apod.“

Uvedená diplomová práce má komparatisticko-analytický charakter, čemuž odpovídá i autorkou zvolená metoda deskripce. Autorka vycházela z aktuálních údajů a literatury odborně relevantní sledované problematice. Práce je vybavena bohatou přílohovou částí.

Diplomovou práci Petry Zezulové doporučuji k obhajobě a navrhuji stupeň hodnocení **výborně**.

V Praze dne 1.9. 2010

PhDr. Věra Jirásková, Ph.D.